

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2003

Vyhlásené: 31.12.2003 Časová verzia predpisu účinná od: 15.12.2011 do: 31.07.2012

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

599

ZÁKON

z 11. novembra 2003

o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje právne vzťahy pri posudzovaní hmotnej núdze občana a poskytovaní dávky v hmotnej núdzi (ďalej len „dávka“) a príspevkov k dávke (ďalej len „príspevok“), ktorých cieľom je spolu s jeho príjmami zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi s príspevom aktívnej účasti občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú. Základné životné podmienky na účely tohto zákona sú jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie.

Hmotná núdza

§ 2

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum¹⁾ a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

§ 3

Na účely zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi rovnaké postavenie ako občan má aj cudzinec, osoba bez štátnej príslušnosti, azylant, cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana, odídenec s pobytom na území Slovenskej republiky na základe povolenia príslušného orgánu a zahraničný Slovák s pobytom na území Slovenskej republiky, ak sa im pomoc neposkytuje podľa osobitných predpisov²⁾ alebo podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

DRUHÁ ČASŤ
POSUDZOVANIE HMOTNEJ NÚDZE A POSKYTOVANIE DÁVKY A PRÍSPEVKOV

Posudzovanie hmotnej núdze

§ 4

(1) Fyzické osoby, ktoré sa spoločne posudzujú na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi, sú

- a) manžel a manželka,
- b) rodičia a nezaopatrené deti³⁾ žijúce s nimi v domácnosti,⁴⁾
- c) rodičia a ich deti do 25 rokov veku, ktoré nemajú príjem alebo majú príjem⁵⁾ najviac vo výške minimálnej mzdy,⁶⁾ žijúce s rodičmi v domácnosti,⁴⁾ okrem detí, ktorým v čase evidencie uchádzačov o zamestnanie vznikol nárok na dávku v nezamestnanosti a detí, ktorým sa vypláca invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.¹⁷⁾

(2) Fyzické osoby podľa odseku 1 sa na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi neposudzujú spoločne, ak nežijú v domácnosti⁴⁾ z dôvodu, že je fyzickej osobe alebo fyzickým osobám poskytovaná odborná pomoc v krízovej životnej situácii a bývanie podľa osobitného predpisu^{6a)} alebo z dôvodu, že je fyzickej osobe poskytovaná starostlivosť v resocializačnom stredisku pobytovou formou podľa osobitného predpisu.^{6b)}

§ 5

(1) Za vlastné pričinenie zabezpečenia príjmu alebo zvýšenia príjmu na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa považuje najmä vlastná práca, užívanie vlastného majetku podľa § 8 a uplatnenie zákonných nárokov podľa § 9 ods. 2.

(2) Pri posudzovaní hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa na účely zisťovania príjmu započítavajú

- a) u posudzovaného občana jeho príjem a príjem jeho manžela (manželky),
- b) u posudzovaného občana jeho príjem, príjem jeho manžela (manželky), príjem nezaopatrených detí žijúcich s nimi v domácnosti⁴⁾ a príjem detí uvedených v § 4 písm. c),
- c) u posudzovaných rodičov s nezaopatrenými deťmi príjem týchto rodičov, príjem nezaopatrených detí žijúcich s nimi v domácnosti⁴⁾ a príjem detí uvedených v § 4 písm. c),
- d) u posudzovaných rodičov, ktorí sú sami nezaopatrenými deťmi, ich príjem a príjem, ktorý na ne poberá iný občan, a príjem nezaopatrených detí žijúcich s nimi v domácnosti,⁴⁾
- e) u posudzovaného nezaopatreného dieťaťa, ak žije v domácnosti⁴⁾ s iným občanom, jeho príjem a príjem, ktorý na neho poberá tento občan.

(3) Za príjem sa na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi považuje príjem podľa osobitného predpisu.⁷⁾

(4) Za príjem sa pri posudzovaní hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi na účely tohto zákona nepovažuje

- a) 25 % z príjmu zo závislej činnosti osôb,⁸⁾
- b) 25 % zo starobného dôchodku a z predčasného starobného dôchodku; dôchodcovi, ktorý získal obdobie dôchodkového poistenia viac ako 25 rokov, sa táto suma zvyšuje o 1 % priznaného

starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku za každý ďalší rok dôchodkového poistenia získaného po 25. roku dôchodkového poistenia,

- c) 25 % z materského určeného podľa osobitného predpisu,^{8a)}
- d) 25 % z invalidného dôchodku určeného podľa osobitného predpisu,^{8b)}
- e) 25 % zo sociálneho dôchodku priznaného z dôvodu invalidity,
- f) 25 % zo sirotského dôchodku určeného podľa osobitného predpisu,^{8c)}
- g) 25 % vdovského alebo vdoveckého dôchodku,^{8d)} ak vdova alebo vdovec dovŕšil dôchodkový vek,
- h) prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa podľa osobitného predpisu⁹⁾ alebo dávka toho istého druhu vyplatená v členskom štáte Európskej únie, v štáte, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, alebo vo Švajčiarskej konfederácii najviac vo výške prídavku na dieťa ustanovenej osobitným predpisom,⁹⁾
- i) nevyhnutná okamžitá pomoc poskytnutá obcou podľa osobitného predpisu,¹⁰⁾
- j) príjem z príležitostných činností, náhodné a jednorazové príjmy¹¹⁾ a príjmy získané na základe dohody o vykonaní práce^{11a)} do výšky dvojnásobku životného minima¹²⁾ získané za 12 mesiacov,
- k) príjem⁵⁾ žiaka strednej školy a príjem⁵⁾ študenta vysokej školy, ktorý študuje dennou formou štúdia, získaný za 12 mesiacov, ak tento príjem neprevyšuje 1,2-násobku sumy životného minima pre plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,¹²⁾
- l) štipendium podľa osobitného predpisu,¹³⁾
- m) náhrada časti cestovných výdavkov a náhrada cestovných výdavkov uchádzača o zamestnanie podľa osobitného predpisu,^{13a)}
- n) príspevok na náhradu cestovných výdavkov na konanie aktivít vymedzených v individuálnom akčnom pláne podľa osobitného predpisu,^{13b)}
- o) úhrada výdavkov na stravovanie, ubytovanie a výdavky na cestovné uchádzačovi o zamestnanie, ktorému sa zabezpečuje vzdelávanie a príprava pre trh práce podľa osobitného predpisu,^{13c)}
- p) príspevok na služby pre rodinu s deťmi uchádzačovi o zamestnanie, ktorý sa stará o dieťa pred začatím povinnej školskej dochádzky podľa osobitného predpisu,^{13d)}
- r) príspevok na vykonávanie absolventskej praxe podľa osobitného predpisu,^{13e)}
- s) dávka počas vzdelávania a prípravy pre trh práce a počas prípravy na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím,^{13ea)}
- t) príspevok na zapracovanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie,^{13eb)}
- u) 50 % príspevku na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby,^{13ec)}
- v) podpora alebo príspevok poskytnuté z prostriedkov nadácií a občianskych združení, neziskových organizácií a neinvestičných fondov vrátane nepeňažného plnenia účelovo určené pre jednotlivca na posilnenie účinkov pomoci v hmotnej núdzi najviac však do výšky 12-násobku životného minima¹²⁾ získaných v bežnom roku,
- z) zamestnanecká prémie a daňový bonus podľa osobitného predpisu.^{13f)}
- aa) príjem za poskytnutie údajov pre štatistiku rodinných účtov, ktoré vykonáva Štatistický úrad Slovenskej republiky,
- ab) odmena za produktívnu prácu žiakovi, ktorý v rámci praktického vyučovania v súlade so školským vzdelávacím programom vykonáva produktívnu prácu,^{13g)}
- ac) hmotné zabezpečenie žiaka,^{13h)} ktoré slúži na úhradu nákladov spojených s jeho odborným vzdelávaním.

(5) Za obdobie dôchodkového poistenia podľa odseku 4 písm. b) sa na účely tohto zákona považuje aj obdobie celodennej, osobnej a riadnej starostlivosti o občana s ťažkým zdravotným postihnutím staršieho ako 6 rokov veku, ak sa toto obdobie nekryje s obdobím dôchodkového poistenia.

(6) Príjem zistený podľa odsekov 3 a 4 sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nadol.

§ 6

Príjem na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o posúdenie hmotnej núdze, zabezpečenie základných životných podmienok a pomoc v hmotnej núdzi; pritom sa prihliada na priemerný mesačný príjem za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti.

§ 7

Možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou na účely zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa neskúma, ak ide o občana, ktorý

- a) dosiahol vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- b) je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %,
- c) je osamelý rodič, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa,
- d) sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa, ktoré je podľa posudku príslušného orgánu dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím,¹⁴⁾
- e) sa osobne, celodenne a riadne stará o občana, ktorý je podľa posudku príslušného orgánu občan s ťažkým zdravotným postihnutím,¹⁴⁾
- f) má nepriaznivý zdravotný stav, za ktorý sa na účely tohto zákona považuje choroba, porucha zdravia uznaná príslušným ošetrojúcim lekárom trvajúca nepretržite viac ako 30 dní, alebo
- g) sa zúčastňuje na resocializačných programoch, v rámci ktorých si nemôže zabezpečiť príjem vlastnou prácou.

§ 8

(1) Občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, sa nepovažujú za občanov v hmotnej núdzi, ani keď ich príjem nedosahuje životné minimum ustanovené osobitným predpisom,¹⁾ ak si svojím majetkom môžu zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi.

(2) Za majetok podľa tohto zákona sa považujú hnutelné veci a nehnuteľné veci, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

(3) Občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, si majú pomôcť v hmotnej núdzi užívaním vlastného majetku, správou vlastného majetku, predajom vlastného majetku alebo prenájmom vlastného majetku. Od občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, nemožno požadovať predaj alebo prenájom

- a) nehnuteľnosti, ktorú užívajú na primerané trvalé bývanie; u občana a fyzickej osoby, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, sa na primeranosť nehnuteľnosti užívanej na trvalé bývanie neprihliada, ak občan a fyzická osoba, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, dovŕšili dôchodkový vek,
- b) poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, ktorú užívajú pre svoju potrebu,

- c) hnutelnej veci, ktorá tvorí nevyhnutné vybavenie domácnosti, alebo na ktorú sa poskytla jednorazová dávka v hmotnej núdzi alebo peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,
- d) osobného motorového vozidla, ktorého sú držiteľom alebo vlastníkom a
1. využívajú ho na individuálnu prepravu z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia alebo
  2. jeho hodnota podľa znaleckého posudku nie je vyššia ako 35-násobok sumy životného minima, alebo
- e) hnutelnej veci, ak by bol v rozpore s dobrými mravmi.

§ 9

Uplatnenie zákonných nárokov

(1) Ak si občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, neuplatnia svoje zákonné nároky, ktorými si môžu zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť si v hmotnej núdzi, nepovažujú sa za občanov v hmotnej núdzi.

(2) Zákonnými nárokmi podľa odseku 1, ktorých uplatnením je možné zabezpečiť si základné životné podmienky a pomôcť si v hmotnej núdzi, sú výživné podľa osobitného predpisu,¹⁵⁾ náhradné výživné podľa osobitného predpisu,^{15a)} náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca podľa osobitného predpisu,¹⁶⁾ dávky nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu,¹⁷⁾ nároky z pracovnoprávných vzťahov,¹⁸⁾ dávky výsluhového zabezpečenia¹⁹⁾ a opakované štátne sociálne dávky podľa osobitných predpisov,²⁰⁾ okrem prídavku na dieťa.

Dávka a príspevky

§ 10

Dávka

(1) Dávka patrí občanovi, ktorý je v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, na zabezpečenie základných životných podmienok; na tento účel slúžia aj príjmy uvedené v § 5 ods. 4 písm. a) až h).

(2) Dávka je

- a) u jednotlivca 60,50 eura mesačne,
- b) u jednotlivca s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi 115,10 eura mesačne,
- c) u dvojice bez detí 105,20 eura mesačne,
- d) u dvojice s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi 157,60 eura mesačne,
- e) u jednotlivca s viac ako štyrmi deťmi 168,20 eura mesačne,
- f) u dvojice s viac ako štyrmi deťmi 212,30 eura mesačne.

(3) Ak je občan v hmotnej núdzi alebo fyzická osoba, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, tehotná žena, dávka uvedená v odseku 2 sa zvyšuje o 13,50 eura mesačne.

(4) Dávka podľa odseku 3 patrí tehotnej žene od začiatku štvrtého mesiaca tehotenstva, ak preukáže svoje tehotenstvo tehotenským preukazom a počas tehotenstva pravidelne navštevuje tehotenskú poradňu.

(5) Dávka na účely tohto zákona je za podmienok ustanovených týmto zákonom aj 13,50 eura mesačne u občana alebo fyzickej osoby, ktorá sa s občanom spoločne posudzuje na účely posudzovania hmotnej núdze, ak je rodičom dieťaťa do jedného roku veku.

(6) Výška dávky a príspevkov určená podľa § 17 sa zvýši o dávku podľa odseku 5, ak je občan alebo fyzická osoba, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, rodičom dieťaťa do jedného roku veku a tento rodič preukáže potvrdením príslušného pediatra, že sa s týmto dieťaťom zúčastňuje na preventívnych prehliadkach u pediatra podľa osobitného predpisu.^{20a)}

(7) Ak občan alebo fyzická osoba, ktorá sa s občanom spoločne posudzuje na účely posudzovania hmotnej núdze, je rodičom dieťaťa do jedného roku veku a tento rodič preukáže potvrdením pediatra, že sa s týmto dieťaťom zúčastňuje na preventívnych prehliadkach u pediatra podľa osobitného predpisu^{20a)} a mal bezprostredne pred narodením tohto dieťaťa zabezpečované základné životné podmienky a poskytovanú pomoc v hmotnej núdzi, patrí mu dávka podľa odseku 5.

(8) Dávka určená podľa odsekov 6 a 7 patrí len jednému z rodičov bez ohľadu na počet detí do jedného roku veku.

(9) Dávka na účely tohto zákona je za podmienok ustanovených týmto zákonom aj 17,20 eura mesačne pre dieťa na účely zabezpečenia jeho základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi, ak toto dieťa plní povinnú školskú dochádzku.^{20b)}

(10) Výška dávky a príspevkov určená podľa § 17 sa zvýši o dávku podľa odseku 9.

(11) Dávka podľa odseku 9 sa poskytuje od začiatku školského roka v období školského vyučovania a školských prázdnin. Dávka podľa odseku 9 sa poskytuje aj pri formách osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky,^{20c)} ak sa tieto osobitné spôsoby plnenia školskej dochádzky vykonávajú na území Slovenskej republiky ako povinná školská dochádzka.

(12) Dávka podľa odseku 9 nepatrí, ak príslušný orgán vydal rozhodnutie o určení osobitného príjemcu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa podľa osobitného predpisu^{20d)} z dôvodu, že dieťa riadne neplní povinnú školskú dochádzku.

§ 11

Príspevok na zdravotnú starostlivosť

(1) Príspevok na zdravotnú starostlivosť patrí občanovi v hmotnej núdzi a každej fyzickej osobe, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, na výdavky spojené s úhradou za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ak splnili podmienky nároku na dávku.

(2) Príspevok na zdravotnú starostlivosť je 2,00 eura mesačne.

§ 12

Aktivačný príspevok

(1) Aktivačný príspevok patrí občanovi v hmotnej núdzi a každej fyzickej osobe, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, na podporu získania, udržania alebo zvýšenia vedomostí, odborných zručností alebo pracovných návykov na účely pracovného uplatnenia počas pomoci v hmotnej núdzi, ak splnili podmienky nároku na dávku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Aktivačný príspevok je 63,07 eura mesačne.

(3) Občan v hmotnej núdzi, ktorý je zamestnaný, má nárok na aktivačný príspevok, ak

- a) si zvyšuje kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní, kombinovaného štúdia a štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov alebo formou externého štúdia; toto neplatí, ak občan získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- b) sa zúčastňuje na vzdelávaní a príprave pre trh práce uskutočňovaných v rámci projektov²¹⁾ schválených Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), alebo
- c) sa zúčastňuje na vykonávaní menších obecných služieb²³⁾ uskutočňovaných na základe dohody s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) alebo obcou.

(4) Občan v hmotnej núdzi, ktorý je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, má nárok na aktivačný príspevok, ak

- a) si zvyšuje kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní, kombinovaného štúdia a štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov alebo formou externého štúdia; toto neplatí, ak občan získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa,
- b) sa zúčastňuje na vzdelávaní a príprave pre trh práce uskutočňovaných v rámci projektov²¹⁾ schválených ministerstvom, alebo
- c) sa zúčastňuje na vykonávaní menších obecných služieb²³⁾ uskutočňovaných na základe dohody s úradom alebo obcou,
- d) sa zúčastňuje na vykonávaní menších služieb pre samosprávny kraj podľa osobitného predpisu.^{23aa)}

(5) Občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca rodičovský príspevok podľa osobitného predpisu,^{23a)} má nárok na aktivačný príspevok, ak študuje na strednej škole alebo na vysokej škole; to neplatí, ak občan získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa.

(6) Aktivačný príspevok patrí občanovi v hmotnej núdzi

- a) počas zvyšovania kvalifikácie štúdiom podľa odseku 3 písm. a), odseku 4 písm. a) alebo odseku 5,
- b) počas jedného vzdelávania a prípravy pre trh práce evidovaného uchádzača o zamestnanie v roku, po celý čas jeho trvania,
- c) počas vykonávania menších obecných služieb²³⁾ uskutočňovaných na základe dohody s úradom alebo obcou,
- d) počas vykonávania menších služieb pre samosprávny kraj podľa osobitného predpisu.^{23aa)}

(7) Nárok na aktivačný príspevok zaniká, ak

- a) občan v hmotnej núdzi je vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie pre nespôľuprácu,
- b) úrad alebo obec zistí, že občan v hmotnej núdzi nevykonáva aktivity, ktoré sú podmienkou na vznik nároku na aktivačný príspevok.

(8) Nárok na aktivačný príspevok vznikne občanovi v hmotnej núdzi znovu po splnení podmienok ustanovených v odsekoch 1, 3 a 4 najskôr po uplynutí 12 mesiacov od zániku jeho nároku podľa odseku 7.

(9) Aktivačný príspevok vo výške 63,07 eura mesačne patrí najviac šesť mesiacov dlhodobo nezamestnanému občanovi,²⁴⁾ ktorý sa zamestná a pred nástupom do zamestnania mal zabezpečené základné životné podmienky a poskytnutú pomoc v hmotnej núdzi a jeho príjem zo závislej činnosti je najmenej na úrovni minimálnej mzdy,⁶⁾ najviac však na úrovni trojnásobku

minimálnej mzdy. Odsek 8 na účely aktivačného príspevku pre dlhodobo nezamestnaného občana platí primerane.

(10) Aktivačný príspevok vo výške 63,07 eura mesačne patrí najviac šesť mesiacov dlhodobo nezamestnanému občanovi,²⁴⁾ ktorý začne vykonávať samostatne zárobkovú činnosť podľa osobitného predpisu²⁵⁾ a pred začatím tejto činnosti mal zabezpečené základné životné podmienky a poskytnutú pomoc v hmotnej núdzi. Odsek 8 na účely aktivačného príspevku pre dlhodobo nezamestnaného občana platí primerane.

(11) Ak občanovi vznikne nárok na aktivačný príspevok podľa odsekov 9 a 10, nemá nárok na aktivačný príspevok podľa odseku 3.

(12) Aktivačný príspevok nepatrí občanovi v hmotnej núdzi alebo fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ak im patria príspevky podľa osobitného predpisu.^{25a)}

§ 13

Príspevok na bývanie

(1) Príspevok na bývanie patrí občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, na úhradu nákladov spojených s bývaním na pomoc v hmotnej núdzi, ak splnili podmienky nároku na dávku.

(2) Príspevok na bývanie je

- a) 55,80 eura mesačne, ak ide o jedného občana v hmotnej núdzi,
- b) 89,20 eura mesačne, ak ide o občana v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú.

(3) Občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, majú nárok na príspevok na bývanie, ak občan v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje podľa § 4

- a) je vlastníkom bytu, vlastníkom rodinného domu, nájomcom bytu alebo nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie^{25b)} a
- b) uhradza náklady spojené s bývaním a predloží doklad o zaplatení týchto nákladov za predchádzajúcich šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo preukáže uznanie dlhu a dohodu o splátkach v prípade, že má nedoplatky spojené s úhradou nákladov spojených s bývaním.

(4) Za bývanie sa na účely príspevku na bývanie považuje aj bývanie spojené s poskytovaním starostlivosti v zariadení sociálnych služieb celoročne a bývanie v byte alebo v rodinnom dome, v ktorom má občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, právo doživotného užívania.

(5) Podmienky nároku na príspevok na bývanie sa prehodnocujú raz za šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov.

(6) Nárok na príspevok na bývanie zaniká, ak úrad alebo obec zistí, že občan v hmotnej núdzi nespláca uznaný dlh uvedený v odseku 3 písm. b).

(7) Odseky 3, 5 a 6 sa nepoužijú, ak občan v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, je poberateľom starobného dôchodku; to platí aj vtedy, ak ide o poberateľa inej dôchodkovej dávky alebo sociálneho dôchodku, ktorý dovŕšil 62 rokov veku.

(8) Odseky 3, 5 a 6 sa nepoužijú, ak sa občania v hmotnej núdzi alebo niektorej z fyzických osôb, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne s poskytovaním bývania.

§ 14

Ochranný príspevok

(1) Ochranný príspevok patrí občanovi v hmotnej núdzi a každej fyzickej osobe, ktorá sa s občanom v núdzi spoločne posudzuje, ak si z dôvodov uvedených v § 7 nemôžu zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť si v hmotnej núdzi a splnili podmienky na vznik nároku na dávku.

(2) Ochranný príspevok je 63,07 eura mesačne.

(3) Ochranný príspevok je 34,69 eura mesačne, ak ide o občana v hmotnej núdzi s nepriaznivým zdravotným stavom podľa § 7 písm. f) alebo fyzickú osobu s nepriaznivým zdravotným stavom podľa § 7 písm. f), ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje.

(4) Ochranný príspevok nepatrí občanovi v hmotnej núdzi alebo fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ak im patrí aktivačný príspevok podľa § 12.

§ 15

Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

(1) Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti,²⁶⁾ zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa a na mimoriadne liečebné náklady.

(2) Občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky, možno poskytnúť jednorazovú dávku v hmotnej núdzi do výšky preukázaných skutočných nákladov, najviac však do výšky trojnásobku životného minima.¹²⁾

§ 16

Poskytovanie dávky a príspevkov a jednorazovej dávky v hmotnej núdzi

Poskytovanie dávky a príspevkov a poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi sa navzájom nevylučujú.

Určenie výšky dávky a príspevkov

§ 17

(1) Výška dávky a príspevkov sa určí ako rozdiel medzi sumou nárokov uvedených v § 10 ods. 2, § 11 ods. 2, § 12 ods. 2, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 2 alebo 3 a príjmom.

(2) Ak dávka a príspevky patria občanovi, ktorý je v hmotnej núdzi, a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, výška dávky a príspevkov okrem jednorazovej dávky v hmotnej núdzi sa určí ako rozdiel medzi sumou nárokov uvedených v § 10 ods. 2, § 11 ods. 2, § 12 ods. 2, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 2 alebo 3 a ich príjmom a poskytujú sa v jednej sume.

(3) Ak výška dávky a príspevkov určená podľa odsekov 1 a 2 je nižšia ako jedno euro, dávka a príspevky sa nevyplácajú. Prvá veta sa nepoužije na účely § 10 ods. 3, 5, 9 a 10.

(4) Sumy uvedené v § 10 až 14 môže upraviť k 1. septembru kalendárneho roka vláda Slovenskej republiky nariadením.

Formy a spôsob poskytovania dávky a príspevkov a ich financovanie

§ 19

(1) Dávka a príspevky sa poskytujú v peňažnej forme, vecnej forme alebo v kombinovanej forme. Aktivačný príspevok podľa § 12 ods. 9 a 10 sa poskytuje len v peňažnej forme.

(2) Dávka vo vecnej forme je jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie.

(3) Spôsob poskytovania dávky a príspevkov určí úrad a spôsob poskytovania jednorazovej dávky v hmotnej núdzi určí obec.

§ 21

Dávka a príspevky poskytované v pôsobnosti úradu sa financujú zo štátneho rozpočtu.

TRETIA ČASŤ

PÔSOBNOSŤ ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY A OBCE PRI ZABEZPEČENÍ ZÁKLADNÝCH ŽIVOTNÝCH PODMIENOK A PRI POMOCI V HMOTNEJ NÚDZI

§ 22

Pôsobnosť Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny²⁸⁾

- a) riadi a kontroluje výkon štátnej správy v oblasti zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi uskutočňovaný úradom,
- b) vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná a rozhoduje úrad,
- c) kontroluje hospodárenie úradu s finančnými prostriedkami určenými na zabezpečenie základných životných podmienok a pomoc v hmotnej núdzi,
- d) vedie evidenciu, ktorá obsahuje meno a priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia, ak rodné číslo nie je pridelené a trvalý pobyt občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, ktorým sa poskytujú dávka a príspevky,
- e) koordinuje činnosť úradov, obcí a ostatných organizácií podieľajúcich sa na zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi podľa tohto zákona.

§ 23

Pôsobnosť úradu

Úrad

- a) rozhoduje
  1. o hmotnej núdzi, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami,
  2. o vrátení neprávom vyplatenej dávky a príspevkov,
  3. o zvýšení a znížení dávky a príspevkov,

4. o preddavkovom priznaní dávky a príspevkov okrem aktivačného príspevku podľa § 12 ods. 9 a 10 a dávky podľa § 10 ods. 7,
  5. o odňatí a zastavení výplaty dávky a príspevkov poskytovaných preddavkovo,
  6. o doplatení a vrátení dávky a príspevkov poskytovaných preddavkovo,
  7. o odňatí a zastavení výplaty dávky a príspevkov,
  8. o zastavení výplaty dávky a príspevkov,
  9. o obnovení výplaty dávky a príspevkov,
  10. o priznaní, odňatí a zastavení výplaty, zastavení výplaty alebo obnovení výplaty dávky podľa § 10 ods. 5 a 7 alebo aktivačného príspevku podľa § 12 ods. 9 a 10,
  11. o dodatočnom priznaní, zvýšení, znížení alebo doplatení dávky a príspevkov,
  12. o zastavení príspevkov na šesť mesiacov,
  13. o určení a uvoľnení osobitného príjemcu dávky a príspevkov,
- b) dohliada, ako osobitný príjemca plní povinnosti podľa tohto zákona,
- c) podáva podnet podľa § 29 ods. 4 písm. a) a b) orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania,
- d) vykonáva poradenstvo pri zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi,
- e) získava podklady na rozhodovanie a sledovanie účelného využitia vyplatenej dávky a príspevkov priamo v prirodzenom prostredí občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú,
- f) vedie evidenciu, ktorá obsahuje meno a priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia, ak rodné číslo nie je pridelené a trvalý pobyt občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, ktorým sa poskytujú dávka a príspevky,
- g) koordinuje činnosť orgánov a organizácií uvedených v § 30 pri zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi,
- h) vydáva potvrdenie pre fyzickú osobu uvedenú v § 31 ods. 3 na účely vyplatenia splatných súm, ak sa dávka a príspevky priznali pred smrťou občana, s ktorým bola táto fyzická osoba spoločne posudzovaná.

§ 24

Pôsobnosť obce

Obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti

- a) rozhoduje o jednorazovej dávke v hmotnej núdzi,
- b) vykonáva poradenstvo pri zabezpečení základných životných podmienok a pri pomoci v hmotnej núdzi.

ŠTVRTÁ ČASŤ

KONANIE VO VECIACH HMOTNEJ NÚDZE

§ 25

(1) Na konanie o posúdení hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,³⁰⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Na konanie o posúdení hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa nevzťahujú ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2 a § 60 až 68 zákona o správnom konaní.

(3) Konanie sa začína podaním písomnej žiadosti občana alebo na podnet orgánu, ktorý je príslušný rozhodovať o posúdení hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia, ak rodné číslo nie je pridelené a trvalý pobyt občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, ktorým sa poskytujú dávka a príspevky. Na výzvu úradu občan doplní ďalšie nevyhnutné údaje. Úrad môže osobné údaje spracúvať len na účely posúdenia hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami.

(4) Nárok na dávku a príspevky vzniká právoplatným rozhodnutím úradu o ich priznaní.

(5) Dávka a príspevky sa priznávajú a vyplácajú od začiatku mesiaca, v ktorom sa začalo konanie o ich poskytnutí.

(6) Žiadosť o posúdenie hmotnej núdze, zabezpečenie základných životných podmienok a pomoc v hmotnej núdzi sa podáva na úrade, podľa miesta trvalého pobytu občana.

(7) Dávka a príspevky sa vyplácajú za celý kalendárny mesiac, a to aj v prípade, ak podmienky nároku boli splnené len za časť mesiaca.

(8) Úrad vypláca dávku a príspevky občanovi v hmotnej núdzi mesačne pozadu, a to najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, splnili podmienky nároku na dávku a príspevky.

(9) Dávka a príspevky sa nevyplácajú do cudziny a nepatria za čas, v ktorom sa občan v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, zdržiavajú v cudzine.

(10) Právoplatné rozhodnutie o hmotnej núdzi, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami je preskúmateľné súdom podľa osobitného predpisu.³¹⁾

(11) Odvolanie proti rozhodnutiu o znížení alebo odňatí dávky a príspevkov a o zastavení ich výplaty a odvolanie proti rozhodnutiu o určení a o uvoľnení osobitného príjemcu nemá odkladný účinok.

§ 26

Zánik nároku na dávku a príspevky

(1) Dávku a príspevky úrad odníme a ich výplatu zastaví, ak sa priznali neprávom alebo sa nevyužívajú na účel, na ktorý sa poskytli.

(2) Úrad dávku a príspevky odníme a ich výplatu zastaví alebo ich zvýši, alebo zníži a vyplatí ich vo vyššej sume alebo v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku.

(3) Nárok na výplatu dávky a príspevkov alebo ich časť v pôsobnosti úradu zaniká uplynutím troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o posúdení hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi.

(4) Ak úrad zistí, že dávku a príspevky nepriznal, vyplácal v nižšej sume alebo vyplácal vo vyššej sume, ako patrila, alebo priznal od neskoršieho dňa, ako patrili, dávku a príspevky dodatočne prizná, zvýši, zníži alebo doplatí odo dňa, od ktorého patrili.

(5) Nárok na dodatočnú výplatu dávky a príspevkov podľa odseku 4 zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, od ktorého dávka a príspevky alebo ich časť patrili.

§ 27

Preddavkové priznanie dávky a príspevkov

(1) Dávka a príspevky s výnimkou aktivačného príspevku podľa § 12 ods. 9 a 10 a dávky podľa § 10 ods. 7 sa môžu priznať preddavkovo, ak sa začalo konanie o peňažnom príspevku za opatrovanie, poskytnutie náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca, dávky nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti alebo opakovanej štátnej sociálnej dávky, konanie o určenie otcovstva, konanie o výživnom, konanie o náhradnom výživnom alebo konanie o nárokoch z pracovného pomeru alebo z obdobného pracovného vzťahu, alebo zo služobného pomeru vrátane mzdových nárokov.

(2) Dávka a príspevky s výnimkou aktivačného príspevku podľa § 12 ods. 9 a 10 a dávky podľa § 10 ods. 7 sa môžu priznať preddavkovo aj vtedy, ak sa nezačalo konanie o náhradnom výživnom, ale bol podaný návrh na výkon súdneho rozhodnutia na vymoženie výživného maloletého dieťaťa²⁷⁾ na účely začatia konania o náhradnom výživnom.

(3) Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vydaného v konaní podľa odseku 1 úrad rozhodne o dávke a príspevkoch, pričom zohľadní výšku peňažného príspevku za opatrovanie, priznanej náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca, dávky nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti alebo opakovanej štátnej sociálnej dávky, výšku výživného, výšku náhradného výživného, výšku mzdových nárokov alebo výšku ďalších nárokov z pracovného pomeru alebo z obdobného pracovného vzťahu, alebo zo služobného pomeru. Úrad zároveň rozhodne o doplatení dávky a príspevkov alebo o ich vrátení.

(4) Úrad zúčtuje dávku a príspevky s opakovanou štátnou sociálnou dávkou, peňažným príspevkom za opatrovanie alebo s náhradným výživným po vzniku nároku na opakovanú štátnu sociálnu dávku, peňažný príspevok za opatrovanie alebo na náhradné výživné, ktorých platiteľom je štát.

§ 28

Osobitný príjemca

(1) Osobitný príjemca podľa tohto zákona je obec alebo, ak je to odôvodnené, iná právnická osoba alebo fyzická osoba. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím úrad. Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi.

(2) Úrad určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatu dávky a príspevkov nedosiahol alebo zrejme nedosiahne účel, na ktorý sú dávka a príspevky určené. Úrad určí osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase. Úrad uvoľní osobitného príjemcu, ak pominuli dôvody na jeho určenie.

(3) Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú.

(4) Úrad dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti. Ak si osobitný príjemca neplní svoje povinnosti, úrad ho uvoľní z funkcie osobitného príjemcu a určí iného osobitného príjemcu.

(5) Ak sa dávka a príspevky vyplácajú osobitnému príjemcovi, ktorým je právnická osoba, môže dávku a príspevky vyplatiť bezhotovostným prevodom úrad zo svojho účtu na osobitný účet osobitného príjemcu.

§ 29

Povinnosti a zodpovednosť občana v hmotnej núdzi

(1) Občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, je povinný ohlásiť úradu písomne do ôsmich dní zmeny vo všetkých skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku a príspevky a na ich výplatu.

(2) Občan v hmotnej núdzi je povinný na výzvu úradu preukázať skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie dávky a príspevkov, ich výšku alebo výplatu v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak úrad neurčil dlhšiu lehotu. Ak občan v hmotnej núdzi nevyhoví výzve v určenej lehote, možno výplatu dávky a príspevkov zastaviť, ak bol vo výzve upozornený na tento následok. O zastavení výplaty dávky a príspevkov úrad vydá rozhodnutie.

(3) Občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, je povinný úradu, ktorý vo veci konal, v lehote do ôsmich dní oznámiť výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške, ako aj zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie výšky dávky a príspevkov.

(4) Občan v hmotnej núdzi je povinný vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť zvýšené o 10 % odo dňa, od ktorého nepatrili vôbec, alebo vo výške, v akej sa vyplácali, ak

- a) nesplnil niektorú jemu uloženú povinnosť a prijímal dávku a príspevky alebo ich časť, hoci vedel a musel z okolností predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume, než patrili; v prípade podozrenia z trestného činu podvodu úrad podá podnet orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania,
- b) úmyselne spôsobil, že dávka a príspevky alebo ich časť sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili; úrad podá podnet orgánom činným v trestnom konaní na začatie konania.

(5) Ak si občan v hmotnej núdzi nesplnil svoje povinnosti ustanovené týmto zákonom, úrad rozhodne o zastavení príspevkov v trvaní šesť mesiacov.

(6) O povinnosti vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť vyplatené neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili, rozhoduje úrad. Sumy neprávom prijaté možno zrážať aj z bežne vyplácanej alebo neskôr priznanej dávky a príspevkov.

(7) Nárok na vrátenie dávky a príspevkov vyplatených neprávom alebo v nesprávnej výške zaniká uplynutím troch rokov odo dňa, keď úrad túto skutočnosť zistil, najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa, za ktorý sa dávka a príspevky vyplatili. Tieto lehoty neplynú počas výkonu rozhodnutia alebo ak sa na úhradu preplatku vykonávajú zrážky z dávky a príspevkov.

(8) Rozhodnutia vydané podľa odsekov 6 a 7 možno vykonať najneskôr do 10 rokov po uplynutí lehoty určenej na splnenie uloženej povinnosti.

(9) Bežne vyplácaná dávka a príspevky nepodliehajú výkonu rozhodnutia podľa osobitného predpisu.²⁷⁾

§ 30**Súčinnosť a spolupráca štátnych orgánov, samosprávy a ďalších právnických osôb a fyzických osôb**

(1) Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, ústav na výkon väzby a ústav na výkon trestu odňatia slobody, zdravotnícke zariadenia, školy a školské zariadenia, daňové úrady a ďalšie orgány štátnej správy, obce a samosprávne kraje sú povinné poskytovať súčinnosť orgánom štátnej správy a obciam pri zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi, vyhovieť ich žiadostiam a bezplatne im podávať oznámenia a informácie vo veciach zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi.

(2) V rámci zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci hmotnej núdzi orgány štátnej správy spolupracujú s občianskymi združeniami, cirkvami, náboženskými spoločnosťami a ďalšími právnickými osobami, najmä s obcami a fyzickými osobami, vo veciach zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi.

§ 31**Prechod nárokov vzniknutých pri pomoci v hmotnej núdzi**

(1) Nárok na dávku a príspevky sa nemôže postúpiť.

(2) Nárok na dávku a príspevky zaniká dňom smrti občana, ktorému sa vyplácali.

(3) Ak sa dávka a príspevky priznali pred smrťou občana, splatné sumy, ktoré sa nevyplatili do dňa smrti občana, sa vyplatia najstaršej fyzickej osobe z fyzických osôb, ktoré sa s týmto občanom spoločne posudzovali na účely zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi. Ak je najstaršia fyzická osoba podľa prvej vety neploleté dieťa, splatné sumy sa vyplatia tej plnoletej fyzickej osobe, s ktorou toto dieťa žije v domácnosti. Splatné sumy podľa prvej vety a druhej vety možno vyplatiť na základe potvrdenia o vyplatení splatných súm vydaného príslušným úradom.

§ 32

(1) Poverený zamestnanec úradu alebo obce, ktorý plní úlohy ustanovené týmto zákonom, môže navštíviť občana s jeho súhlasom v byte a je oprávnený požadovať od všetkých zúčastnených právnických osôb uvedených v § 30 ods. 1 a fyzických osôb potrebné informácie a vysvetlenia. Právnické osoby a fyzické osoby sú povinné poskytnúť potrebné informácie.

(2) Poverený zamestnanec úradu alebo obce, ktorý plní úlohy ustanovené týmto zákonom, je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel v súvislosti so svojou činnosťou, ak tento zákon neustanovuje inak. Informácie poskytuje iba v prípade, ak by ich zamlčaním hrozilo vážne nebezpečenstvo pre život alebo zdravie občanov alebo ak táto povinnosť vyplýva z osobitných predpisov.³²⁾

PIATA ČASŤ**PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****§ 33****Prechodné ustanovenia**

(1) O žiadostiach o poskytovanie dávky sociálnej pomoci, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do dňa účinnosti tohto zákona, sa rozhoduje podľa tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Pri rozhodovaní o nároku na príspevok na bývanie za obdobie do 31. decembra 2003, ktorý bol uplatnený do 31. decembra 2003, sa postupuje podľa doterajších predpisov,³³⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Hmotná núdza, ktorá sa posudzuje podľa doterajších predpisov do 31. decembra 2003, sa považuje za hmotnú núdzu podľa tohto zákona. Dávka sociálnej pomoci sa poskytuje vo výške, v ktorej patrila pred 1. januárom 2004, najdlhšie do 29. februára 2004.

(4) Ak vznikne občanovi nárok na dávku a príspevky podľa tohto zákona, zaniká občanovi nárok na príspevok na bývanie podľa doterajších predpisov.³³⁾

(5) Občanovi, ktorému sa podľa doterajších predpisov³³⁾ vyplatil príspevok na bývanie v januári 2004 a ktorý je naďalej nájomcom bytu alebo vlastníkom bytu, alebo vlastníkom rodinného domu, vypláti sa mu príspevok na bývanie aj za jednotlivé kalendárne mesiace roku 2004 v mesačnej výške zodpovedajúcej výške príspevku na bývanie vyplatenej v mesiaci január 2004 za mesiac december 2003.

(6) Ak si občan, ktorému sa poskytuje dávka sociálnej pomoci podľa doterajších predpisov do 29. februára 2004, podá žiadosť o posúdenie hmotnej núdze, zabezpečenie základných životných podmienok a pomoc v hmotnej núdzi, príslušný orgán rozhoduje o hmotnej núdzi podľa tohto zákona a zároveň poskytovanie dávky sociálnej pomoci podľa doterajších predpisov zastaví od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý príslušný orgán prvýkrát priznal dávku a príspevky podľa tohto zákona. Dávka sociálnej pomoci vyplatená podľa doterajších predpisov v tom kalendárnom mesiaci, za ktorý sa prvýkrát priznali dávka a príspevky podľa tohto zákona, sa zúčtuje pri rozhodnutí o zániku hmotnej núdze podľa tohto zákona. Ak sa poskytuje dávka sociálnej pomoci podľa doterajších predpisov a občan si nepodá žiadosť o posúdenie hmotnej núdze, príslušný orgán vyzve občana, aby osvedčil skutočnosť na poskytovanie dávky a príspevkov do 29. februára 2004. Príslušný orgán postupuje rovnako ako v prípade, ak si občan podá žiadosť o posúdenie hmotnej núdze.

(7) Ak príslušný orgán nepostupoval do 29. februára 2004 podľa odseku 6, rozhodne z vlastného podnetu najneskôr s účinnosťou od 1. marca 2004 o posúdení hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi občana.

§ 33a

O žiadostiach o poskytovanie dávky a príspevkov, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 14. apríla 2004, rozhoduje sa podľa zákona účinného od 15. apríla 2004.

§ 33b

(1) Ak príslušný orgán nezúčtoval dávku sociálnej pomoci podľa § 33 ods. 6 do 31. augusta 2004, rozhodne o jej zúčtovaní s poslednou vyplatenou dávkou a príspevkami len do výšky poslednej vyplatennej dávky a príspevkov podľa zákona účinného od 1. septembra 2004.

(2) O žiadostiach o posúdenie hmotnej núdze, zabezpečenie základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi, o ktorých príslušný orgán právoplatne nerozhodol do 31. augusta 2004, sa rozhoduje podľa predpisov účinných pred 1. septembrom 2004 a zároveň príslušný orgán prehodnotí a rozhodne z vlastného podnetu o dávke a príspevkoch podľa zákona účinného od 1. septembra 2004.

(3) Dávka a príspevky, o ktorých príslušný orgán právoplatne rozhodol do 31. augusta 2004, sa vyplátia v sume, v ktorej patrili podľa právoplatného rozhodnutia, najdlhšie do 31. augusta 2004.

(4) Príslušný orgán prehodnotí a rozhodne z vlastného podnetu o dávke a príspevkoch uvedených v odseku 3 najneskôr do 30. septembra 2004 podľa zákona účinného od 1. septembra 2004.

(5) Na účely § 5 ods. 4 a 5 sa za obdobie celodennej, osobnej a riadnej starostlivosti o občana s ťažkým zdravotným postihnutím považuje aj obdobie pred 1. septembrom 2004.

§ 33c

(1) O žiadostiach o posúdenie hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami podaných občanom, ktorý sa na účely hmotnej núdze spoločne posudzuje s nezaopatreným dieťaťom, voči ktorému si povinná osoba neplní vyživovaciu povinnosť určenú právoplatným rozhodnutím súdu alebo súdom schválenou dohodou, o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 31. decembra 2004, rozhoduje sa podľa predpisu účinného od 1. januára 2005.

(2) Úrad z vlastného podnetu vyzve do 31. januára 2005 občana, ktorému sa dávka a príspevky poskytujú z dôvodu, že si povinná osoba neplní voči nezaopatrenému dieťaťu, s ktorým je spoločne posudzovaný, vyživovaciu povinnosť určenú právoplatným rozhodnutím súdu alebo súdom schválenou dohodou, aby osvedčil najneskôr do 30. apríla 2005 skutočnosti na poskytovanie dávky a príspevkov podľa predpisu účinného od 1. januára 2005. Úrad prehodnotí osvedčené skutočnosti a rozhodne o hmotnej núdzi, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi dávkou a príspevkami podľa predpisu účinného od 1. januára 2005 a zároveň odníme a zastaví poskytovanie dávky a príspevkov podľa doterajších predpisov od prvého dňa kalendárneho mesiaca, za ktorý prvýkrát priznal dávku a príspevky podľa predpisu účinného od 1. januára 2005. Ak občan na základe výzvy úradu neosvedčí najneskôr do 30. apríla 2005 skutočnosti podľa predpisu účinného od 1. januára 2005, poskytovanie dávky a príspevku sa najneskôr k 30. aprílu 2005 zastaví.

(3) Pri nárokoch štátu a povinnostiach občana, za ktorého štát alebo obec plnili povinnosť čiastočne alebo úplne, vzniknutých podľa doterajších predpisov poskytovaním dávky a príspevkov občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú s nezaopatreným dieťaťom, ktorí sú v hmotnej núdzi z dôvodu, že si povinná osoba neplní voči nezaopatrenému dieťaťu vyživovaciu povinnosť určenú právoplatným rozhodnutím súdu alebo súdom schválenou dohodou podľa doterajších predpisov, sa vzťahujú doterajšie predpisy.

§ 33d

Ak úrad poskytoval dávku a príspevky najmenej dva roky pred 1. januárom 2009 a nárok na dávku a príspevky trvá k 31. decembru 2008, nárok na aktivačný príspevok okrem aktivačného príspevku podľa § 12 ods. 9 a 10 a nárok na príspevok na bývanie zaniká dňom 31. decembra 2008; nárok na zabezpečenie základných životných podmienok, nárok na príspevok na zdravotnú starostlivosť, nárok na aktivačný príspevok podľa § 12 ods. 9 a 10, nárok na ochranný príspevok a priznanie aktivačného príspevku a príspevku na bývanie prechádza od 1. januára 2009 do pôsobnosti obce podľa § 19 ods. 5 a 6.

§ 33e

(1) Dávka a príspevky, o ktorých príslušný orgán právoplatne rozhodol do 31. decembra 2005, sa vyplatia v sume, v ktorej patrili podľa právoplatného rozhodnutia, najdlhšie do 28. februára 2006.

(2) Príslušný orgán prehodnotí dávku a príspevky a rozhodne o dávke a príspevkoch uvedených v odseku 1 najneskôr do 28. februára 2006.

§ 33f

Ak občani v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, vznikne po 31. júli 2006 nárok na príspevok na bývanie podľa § 13 ods. 1, 2 a 7 na adrese, na ktorú sa poskytuje príspevok na bývanie občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú do 31. júla 2006, u tohto občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, § 13 ods. 4 a 8 sa do 31. júla 2007 nepoužije.

§ 33g

Ak nárok na príspevok na bývanie vznikol v období od 1. augusta 2006 do 31. decembra 2006, § 33f sa po 31. decembri 2006 nepoužije. To platí aj vtedy, ak nárok na príspevok na bývanie vznikne v období od 1. januára 2007 do 31. júla 2007.

§ 33h

O žiadostiach o poskytovanie dávky a príspevkov, ktoré boli podané a o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do 31. decembra 2008, sa rozhodne podľa zákona účinného od 1. januára 2009.

§ 33i

Ak konanie o zúčtovaní dávky sociálnej pomoci s dávkou a príspevkami podľa § 33 ods. 6 a § 33b sa do 31. decembra 2008 neskončilo, toto konanie sa zastaví.

§ 33j

Ak príslušný orgán právoplatne nerozhodol o zastavení príspevkov na 12 mesiacov podľa § 29 ods. 5 do 31. decembra 2008, rozhodne o zastavení týchto príspevkov podľa zákona účinného od 1. januára 2009.

§ 33k

Občani v hmotnej núdzi s nepriaznivým zdravotným stavom podľa § 7 písm. f) alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom podľa § 7 písm. f), ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, ktorým vznikol nárok na ochranný príspevok do 31. decembra 2010 a ktorým nárok na tento príspevok trvá aj po 31. decembri 2010, sa vypláca ochranný príspevok podľa zákona účinného do 31. decembra 2010 najdlhšie do 30. júna 2011.

§ 34

Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 300/1999 Z. z. o príspevku na bývanie,
2. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 92/2001 Z. z., ktorým sa upravuje koeficient zaťaženia príjmu spoločne posudzovaných osôb výdavkami spojenými s bývaním a sumy minimálnych výdavkov na bývanie fyzickej osoby alebo fyzických osôb.

Čl. IV

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2004.

Rudolf Schuster v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

- 1) § 2 a 5 ods. 6 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 2) Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Zákon č. 70/1997 Z. z. o zahraničných Slovákoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 403/2002 Z. z.
- 3) § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.
- 4) § 115 Občianskeho zákonníka.
- 5) § 5 a 6 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.
- 6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.
- 6a) § 62 ods. 1 písm. a) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 6b) § 63 zákona č. 305/2005 Z. z. v znení zákona č. 466/2008 Z. z.
- 7) § 4 zákona č. 601/2003 Z. z.
- 8) § 5 zákona č. 595/2003 Z. z.
- 8a) § 53 zákona č. 461/2003 Z. z.
- 8b) § 73 zákona č. 461/2003 Z. z.
- 8c) § 77 zákona č. 461/2003 Z. z.
- 8d) § 74 zákona č. 461/2003 Z. z.
- 9) Zákon č. 600/2003 Z. z. v znení zákona č. 532/2007 Z. z.
- 10) § 3 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
- 11) § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 595/2003 Z. z.
- 11a) § 226 Zákonníka práce.
- 12) § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z.
- 13) Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Vyhláška Ministerstva školstva, mládeže a telesnej výchovy Slovenskej republiky č. 326/1990 Zb. o poskytovaní štipendií študentom vysokých škôl v znení neskorších predpisov.
Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky a Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky č. 88/1984 Zb. o poskytovaní štipendií a hmotného zabezpečenia žiakov gymnázií a stredných odborných škôl.
- 13a) § 32 ods. 12 písm. d) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 13b) § 43 ods. 7 zákona č. 5/2004 Z. z.
- 13c) § 46 ods. 6 zákona č. 5/2004 Z. z.
- 13d) § 46 ods. 9 zákona č. 5/2004 Z. z.
- 13e) § 51 ods. 5 zákona č. 5/2004 Z. z.
- 13ea) § 48b zákona č. 5/2004 Z. z.
- 13eb) § 49a zákona č. 5/2004 Z. z.
- 13ec) § 52a zákona č. 5/2004 Z. z.
- 13f) § 32a a 33 zákona č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- 13g) § 12 ods. 4 až 6 zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 13h) § 13 zákona č. 184/2009 Z. z.
- 14) § 57 ods. 1 a 2 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.
- 15) § 85 a 86 a § 91 a 92 Zákona o rodine.
- 15a) Zákon č. 452/2004 Z. z. o náhradnom výživnom v znení zákona č. 613/2004 Z. z.
- 16) Zákon č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 17) Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.
- 18) Zákonník práce.
- 19) Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 20) Zákon č. 236/1998 Z. z. o zaopatrovacom príspevku.
Zákon č. 265/1998 Z. z. o pestúnskej starostlivosti a príspevkoch pestúnskej starostlivosti.
Zákon č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení zákona č. 643/2002 Z. z.
- 20a) § 2 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.
- 20b) Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 20c) § 23 zákona č. 245/2008 Z. z.
- 20d) § 12 ods. 2 zákona č. 600/2003 Z. z.
- 21) § 46 zákona č. 5/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 23) § 3 ods. 3 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 23a) Zákon č. 280/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 23aa) § 52 zákona č. 5/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 24) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov.
- 25) Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
- 25a) § 48b, § 49a, § 51 a 52a zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 25b) § 717 Občianskeho zákonníka.
- 26) § 115 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.
- 27) § 251 až 351 Občianskeho súdneho poriadku. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 28) Zákon č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 29) § 27 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 30) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.
- 31) § 244 až 250k Občianskeho súdneho poriadku.
- 31a) § 51 a 853 Občianskeho zákonníka.
- 32) § 166 až 168 Trestného zákona.

33) Zákon č. 300/1999 Z. z. o príspevku na bývanie.

